

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Olgy Trnkovej a JUDr. Milana Deáka v právnej veci navrhovateľa **Ing. G.**, bývajúceho v N., zastúpeného JUDr. J., advokátom, so sídlom v N., proti odporcovi **C., R.**, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 8 C 114/1995, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 22. novembra 2006 sp. zn. 5 Co 16/2006 v spojení s opravným uznesením zo 16. augusta 2007 sp. zn. 5 Co 164/2007 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 22. novembra 2006 sp. zn. 5 Co 16/2006 v spojení s opravným uznesením zo 16. augusta 2007 sp. zn. 5 Co 164/2007 v napadnutej časti a vo výroku o trovách konania a štátu **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra rozsudkom z 10. októbra 2000 č. k. 8 C 114/1995-149 konanie v časti uplatneného nároku nad sumu 65 806 Sk zastavil. Odporcu zaviazal k povinnosti zaplatiť navrhovateľovi 65 700,80 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 11. 7. 1995 do

zaplatenia , trovy konania 11 348 Sk na účet právneho zástupcu a na účet súdu trovy štátu 23 139,60 Sk , všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol Po vyhodnotení vykonaného dokazovania dospel k záveru, že boli splnené podmienky zodpovednosti odporcu za škodu vzniknutú navrhovateľovi zhorením motorového vozidla krátko po jeho oprave pracovníkmi odporcu Uviedol, že znalecký posudok Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako zdroj požiaru nevytlúčil jedine vznietenie unikajúcej nafty z hadice prepadu nafty, k poškodeniu ktorej muselo dôjsť pri nekvalitnej práci pracovníkov odporcu vymieňajúcich prevodovku priamo v teréne, na parkovisku vo večerných hodinách s nedostatočným osvetlením. Odporcovi sa nepodarilo zbaviť zodpovednosti za škodu, pretože bez akýchkoľvek pochybností nepreukázal, že ku škode došlo iným než znaleckým posudkom preukázaným spôsobom. Navrhovateľovi priznal skutočnú škodu ako majetkovú ujmu vzniknutú poškodením vozidla 36 300 Sk, odťahom vozidla z miesta požiaru (parkovisko Klagenfurt) 9 780 Sk, parkovaním vozidla (v čase od 15. 12. 1994 do 21. 12. 1994) 11 985 Sk a ušlý zisk vo výške 7 635,80 Sk (za obdobie od 8. 12. 1994 t. j. požiaru vozidla do 19. 2. 1995 t. j. kúpy nového vozidla) vyčíslený na základe daňového priznania (104,60 Sk x 73 dní 7 639,80 Sk). O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka , trovách konania podľa § 142 ods. 3 O. s. p. a trovách štátu podľa § 148 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 22. novembra 2006 sp. zn. 5 Co 16/2006 na odvolanie odporcu zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti , v časti výroku o náhrade trov konania účastníkov a štátu tak, že odporcu zaviazal k povinnosti zaplatiť navrhovateľovi náhradu škody vo výške 32 850,40 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 11. 7. 1995 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania a zaviazal ich k povinnosti zaplatiť na účet súdu prvého stupňa trovy štátu , každého v sume 11 569,80 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uznesením zo 16. augusta 2007 sp. zn. 5 Co 164/2007 (čl. 223) rozsudok doplnil o výrok „vo zvyšku nad sumu 32 850,40 Sk so 17,6 % úrokom o omeškania od 11. 7. 1995 do zaplatenia sa návrh zamietá“. Na základe znaleckého posudku Požiarnotechnického a expertízneho ústavu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky , posudzujúc ho v súvislosti so znaleckým posudkom Ing. V., ktorý predmetné motorové vozidlo aj ohliadol a z ktorého vyplýva, že k zapadnutiu hadice a jej následnému zmačknutiu nemohlo dôjsť pred montážou prevodovky , dospel krajský súd k rovnakému záveru ako súd prvého stupňa, že príčinou vzniku požiaru bolo vznietenie unikajúcej nafty z poškodenej hadice prepadu nafty. Podľa

názoru odvolacieho súdu bola v konaní preukázaná aj príčinná súvislosť medzi nezavineným poškodením hadice pracovníkmi odporcu a následným vznikom škody na motorovom vozidle navrhovateľa. Teda porušením právnej povinnosti spočívajúcej v nesprávnom vykonaní opravy motorového vozidla pracovníkmi odporcu a vznikom škody vo výške priznanej súdom prvého stupňa, ktorá ani spochybňovaná nebola. Odvolací súd konštatoval, že v každom konaní o náhradu škody musí súd skúmať, či nie sú dané podmienky pre použitie ustanovenia § 450 Občianskeho zákonníka, ktorým sa súd prvého stupňa vôbec nezaoberal. Okolnosti prípadu spočívajúce v tom, že pracovníci odporcu pri oprave vozidla navrhovateľa nemali vytvorené vhodné pracovné podmienky, pretože ju vykonávali na parkovisku v Rakúsku bez dostatočného osvetlenia, považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu ustanovenia § 450 Občianskeho zákonníka. Preto výšku náhrady škody priznanú súdom prvého stupňa znížil na sumu 32 850,40 Sk (o 50 %), z ktorej priznal úroky z omeškania. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 150 O. s. p. a trovách štátu podľa § 148 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie navrhovateľ v časti, ktorou mu nepriznal náhradu škody vo výške 32 850,40 Sk s úrokom z omeškania a vo výroku o trovách konania a trovách štátu. Jeho prípustnosť vyvodil z § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (nesprávne právne posúdenie veci). Žiadal rozsudok krajského súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Bol toho názoru, že krajský súd nesprávne aplikoval moderačné právo v zmysle § 450 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že u odporcu si nechal v jeho dielňach v Nitre opraviť nákladný automobil, s ktorým vycestoval do Rakúska, kde sa po cca 600 km pokazil. Bolo len na zvážení pracovníkov odporcu, či vozidlo odtiahnu do Nitry a opravia ho v rámci reklamácie vo svojich dielňach alebo či sú schopní vykonať opravu na tvári miesta. Keďže nie je odborne spôsobilým k tomu, aby posúdil rozsah, podmienky a spôsob opravy, v plnom rozsahu dôveroval ich odbornosti. Preto za nespravodlivé považoval aj rozhodnutie o trovách konania a štátu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) proti časti rozhodnutia krajského súdu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Odvolačný súd sa stotožnil so skutkovým a právnym záverom súdu prvého stupňa o splnení podmienok zodpovednosti odporcu za škodu vzniknutú navrhovateľovi následkom zhorenia motorového vozidla a jej (priznanej) výške. Rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil len z dôvodu zníženia náhrady škody podľa ustanovenia § 450 Občianskeho zákonníka a ktorého aplikáciu navrhovateľ namietal z hľadiska splnenia podmienok pre použitie moderačného práva súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) a následne aj rozhodnutie o trovách konania a štátu.

Podľa § 450 Občianskeho zákonníka z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobila, prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Zníženie nemožno vykonať , ak ide o škodu spôsobenú úmyselne.

Zníženie náhrady škody podľa citovaného ustanovenia prichádza do úvahy len z dôvodov hodných osobitného zreteľa . Či sú tieto dôvody dané, musí súd starostlivo posúdiť. Berie pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby , ktorá bola poškodená. Súď teda musí hodnotiť predovšetkým okolnosti vzniku škody, najmä z toho hľadiska, či vzhľadom na okolnosti vzniku škody je spravodlivé , aby škodca nahradil škodu v plnom rozsahu. Ďalej má zhodnotiť sociálnu situáciu tak škodcu, ako aj poškodeného , a to najmä v súvislosti s tým, ako spôsobenie škody zasiahlo do sociálnej situácie poškodenej osoby , resp. ako bude postihnutá sociálna situácia škodcu, ak ho súd zaviazne nahradit' škodu v plnom rozsahu. Ak sú splnené podmienky na zníženie náhrady škody , zníženie by malo byť primerané, a to primerané zisteným dôvodom hodným osobitného zreteľa.

Keďže predmetom konania v danej veci bol nárok navrhovateľa na náhradu škody, pri rozhodovaní o ňom bol súd povinný skúmať, či sú dané zákonné predpoklady na zníženie náhrady škody podľa ustanovenia § 450 Občianskeho zákonníka, čo súd prvého stupňa neurobil. Takéto pochybenie mohol napraviť odvolací súd, ktorý moderačné právo aj aplikoval , keď za dôvody hodné osobitného zreteľa pre zníženie náhrady škody považoval zlé pracovné podmienky pracovníkov odporcu vykonávajúcich opravu motorového vozidla navrhovateľa v Rakúsku . To bez toho , aby skúmal okolnosti vzniku samotnej škody a pomery účastníkov konania. Vzhľadom na rozporné tvrdenia navrhovateľa (návrh,

zápisnica z pojednávania 29. 5. 1996 čl. 51) a svedeckú výpoveď D. (čl. 60) zostala totiž v konaní sporná skutočnosť , či motorové vozidlo navrhovateľa bolo v Rakúsku opravované v rámci reklamácie predtým vykonanej opravy alebo po prvýkrát.

Z výslovného znenia ustanovenia § 450 Občianskeho zákonníka, že hľadiskami, z ktorých má súd pri znížení náhrady škody vychádzať sú aj osobné a majetkové pomery fyzických osôb, možno usudzovať, že zníženie náhrady škody by malo prevládať vo vzájomných vzťahoch medzi občanmi a v prípade, že ide o vzťah medzi dvoma právnickými osobami alebo o vzťah medzi občanom ako poškodeným a právnickou osobou ako škodcom , by malo byť zníženie náhrady škody skôr výnimkou. V danej veci odvolací súd pri znížení náhrady škody vychádzal z pracovných podmienok pracovníkov odporcu bez zreteľa na skutočnosť, že medzi nimi ako fyzickými osobami a navrhovateľom neexistoval právny vzťah , ale išlo o právny vzťah medzi navrhovateľom a odporcom ako právnickou osobou.

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd si pre svoj záver o danosti dôvodov hodných osobitného zreteľa pre zníženie náhrady škody nezadovážil potrebné podklady v zmysle ustanovenia § 120 O. s. p., v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie predčasné a konanie odvolacieho súdu je postihnuté tzv. inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). K takejto vade bol dovolací súd povinný prihliadnuť, i keď nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania (§ 242 ods. 1 druhá veta O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti a súvisiacich výrokoch o trovách konania a štátu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 243b ods. 1 O. s. p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania. (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Pokiaľ dovolateľ namietal , že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) , treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak

súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolateľom napadnutý rozsudok nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov , lebo skutkové zistenia odvolacieho súdu o danosti dôvodov hodných osobitného zreteľa na zníženie náhrady škody vyplývajúce zo spisu nedávajú (vzhľadom na uvedenú tzv. inú vadu konania) pre toto posúdenie dostatočný podklad.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. júna 2008

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :